

УДК 005.931.11.

Соріна О.О.¹ Демченко І.А.²

¹ канд. економ. наук, старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-511м НУ «Запорізька політехніка»

ВПЛИВ КРИЗОВИХ ЯВИЩ НА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Covid-19 та військова агресія зі сторони Росії повною мірою торкнулись роботи підприємств України. Наслідки цих кризових явищ будуть значно відчутними для більшості вітчизняних підприємств протягом тривалого часу. Тому у таких умовах особливої актуальності набуває проблема управління діяльністю підприємств.

На наш погляд, основними наслідками впливу вищевказаних явищ для функціонування бізнесу будуть такі:

- змінення роботи банківської системи (пов'язане зі скороченням обсягів платежів або неможливістю їх здійснення);
- змінення термінів поставок (пов'язане з логістичними проблемами);
- зміна підходів до управління підприємством (що пов'язано зі змінами місця розташування бізнесу (або його частини) та децентралізацією управління);
- кадрові проблеми (пов'язані зі зменшенням кадрового складу у зв'язку із захворюваністю та мобілізацією).

Система антикризового управління підприємством передбачає виведення його з кризового становища; необхідні роботи про цьому організовано у такі етапи:

- діагностика поточного стану підприємства; аналіз його виробничого потенціалу;
- аналіз можливостей покращення ефективності функціонування підприємства;
- розробка стратегічного плану антикризового управління підприємством;
- створення системи антикризового управління фінансовими ресурсами підприємства;

- створення ефективної системи маркетингового управління на підприємстві; вибір прибуткової продукції та її виробництво;
- створення ефективної автоматизованої інформаційної системи управління підприємством [1].

На наш погляд, для підвищення ефективності роботи підприємства в кризових умовах, що склалися на теперішній час, особливу увагу слід приділити таким аспектам у кожній з функціональних сфер діяльності:

а) у сфері управління – переведення бізнесу (або його частини) в більш безпечне місце та організація дистанційної роботи; використання різних видів стратегії скорочення;

б) у сфері виробництва – управління асортиментом: перехід на виробництво товарів, які особливо необхідні під час кризи, відмова від складних за технологією виробництва та збиткових продуктів;

в) у сфері фінансів – орієнтація на зниження витрат (в першу чергу це стосується управління витратами на оплату праці, оренду, комунальні витрати тощо);

г) у сфері маркетингу – пошук нових ринкових можливостей;

д) у сфері персоналу – перерозподіл персоналу та обов'язків окремих працівників (для компенсації нестачі кадрів), складання нових графіків робіт, перегляд заробітної плати залежно від обставин роботи у поточних умовах [2].

У науковій літературі виділяють такі види стратегій антикризового управління:

- превентивні заходи з попередження кризи;
- протидія кризовим явищам, уповільнення їх процесів;
- стабілізація ситуації за допомогою використання резервів, додаткових ресурсів на основі заздалегідь розроблених заходів антикризового управління;
- поступовий вихід з кризи;
- усунення наслідків кризи [3].

Аналіз показує, що у цей час з даного переліку найбільш виправданими є дії, орієнтовані на уповільнення кризових явищ та виявлення і використання резервів для стабілізації ситуації. Також напрямками допомоги для підприємств з боку держави у подоланні кризи можуть бути державні замовлення на окремі види продукції, податкові пільги та релокація підприємств, які знаходяться у зоні бойових дій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ляшенко Н. В., Причини виникнення, функції та вплив кризових явищ на управління підприємством [Електронний ресурс]. URL:<http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=958> (дата звернення: 14.04.2022).

2. Овсак О. П. Антикризове управління підприємством: курс лекцій М-во освіти і науки України, Нац. авіац. ун-т. К., 2007. 90 с.